

Η ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 15 Φεβρουαρίου 2021, με την εξής σύνθεση: Νικόλαος Σαββίδης, Πρόεδρος, Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου και Κωνσταντίνος Κορομπέλης, Μέλη, δυνάμει της με αριθμό 64/2021 Πράξης Προέδρου του Κλιμακίου

Για να εξετάσει την Προδικαστική Προσφυγή του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 62/08-01-2021 της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο ..., επί της οδού ..., αρ....., νόμιμα εκπροσωπούμενης

Κατά του ... της ... του Υπουργείου, που εδρεύει στην ..., επί της ..., αρ....., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται να ακυρωθεί η με αριθμό πρωτοκόλλου ... (ΑΔΑ: ...) απόφαση του ... του καθ' ου Υπουργείου με θέμα: «Αποδοχή του υπ' αριθμ. πρωτ. 1/14-09-2020 Πρακτικού και έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού (ανακήρυξη προσωρινού μειοδότη) για το έργο: «Εργασίες επισκευής και αναβάθμισης του Παλαιού Μουσείου ..., των Δυτικών Αποθηκών και του εργαστηρίου Συντήρησης».

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή, Νικόλαο Σαββίδα.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο και αποφάσισε τα εξής

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε και δεσμεύτηκε το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ...), ποσού 9.035,00€, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017, δοθέντος ότι η συνολική

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης, σχετικά με την οποία ασκείται η προσφυγή, ανέρχεται στο 1.806.951,61€, χωρίς ΦΠΑ.

2. Επειδή, η κρινόμενη προσφυγή ανατέθηκε στο 2^ο Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ με το από 08-01-2021 ηλεκτρονικό μήνυμα του Προέδρου της Αρχής.

3. Επειδή, το καθ' ου Υπουργείο (στο εξής καλούμενο «Υπουργείο» ή «αναθέτουσα αρχή»), με την υπό στοιχεία ... διακήρυξη του προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση της για την ανάθεση της σύμβασης εκτέλεσης του έργου με τίτλο: «ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ..., ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ», προϋπολογισμού δημοπράτησης 1.806.951,61€, πλέον ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει μόνο τιμής (χαμηλότερη τιμή) (στο εξής «διαγωνισμός»). Σύμφωνα με το άρθρο 11.3 της διακήρυξης με τίτλο «Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου» το έργο αφορά στην επισκευή και αναβάθμιση του κτιρίου του Παλαιού Μουσείου .... Υλοποιούνται οικοδομικές εργασίες επισκευής του κελύφους του κτιρίου και των εσωτερικών χώρων, εργασίες ενίσχυσης στοιχείων φέροντος οργανισμού και εργασίες Η/Μ εγκαταστάσεων. Αναλυτικότερα περιλαμβάνονται εργασίες καθαιρέσεων νέα επιχρίσματα και αρμολογήματα, εργασίες υγραμόνωσης και θερμομόνωσης, αντικατάσταση κουφωμάτων τοποθέτηση ψευδοροφών, δαπέδων, δημιουργείται νέα διαμόρφωση χώρων γραφείων με πετάσματα, γίνεται εκσυγχρονισμός αποθηκών και εργαστηρίων και προβλέπεται εγκατάσταση κλιματισμού και εγκατάσταση ισχυρών και ασθενών ρευμάτων. Η διακήρυξη του διαγωνισμού αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) ..., ο δε διαγωνισμός διεξάγεται μέσω της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ υπό το συστημικό αριθμό .... Στον διαγωνισμό υποβλήθηκαν προσφορές από επτά (7) οικονομικούς φορείς και συγκεκριμένα τους φορείς: ..., ... (ήδη προσφεύγουσα), ..., ..., ..., ... και ..., μετά την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών των οποίων κατετάγησαν κατετάγησαν κατά σειρά μειοδοσίας ως εξής: 1^η η ..., με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 48,72%, 2^η η .... με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 41,74%, 3^η η προσφεύγουσα, με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

34,95%, 4^η η ... με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 30,74%, 5^η η ... με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 26,66%, 6^η η ... με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 22,41% και 7^η η ... με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 1,00%. Μετά τον έλεγχο και την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων, η επιτροπή του διαγωνισμού με το 1^ο από 14-09-2020 πρακτικό της έκρινε απορριπτέα την προσφορά της ... .. διότι δεν προσκόμισε εγγυητική επιστολή συμμετοχής στο διαγωνισμό και δεν υπέβαλε ΤΕΥΔ και αποδεκτές τις προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, εισηγήθηκε δε περαιτέρω την ανάθεση της σύμβασης κατασκευής του έργου στην εταιρεία ... με διακριτικό τίτλο “...” με συνολική δαπάνη του έργου με Γ.Ε.& Ο.Ε. 796.812,68 €, που αντιστοιχεί σε μέση έκπτωση (Εμ) σαράντα οκτώ και εβδομήντα δύο τοις εκατό (48,72%) επί του Προϋπολογισμού Μελέτης με Σύνολο Δαπάνης Έργου κατά την προσφορά 927.498,52€. Η αναθέτουσα αρχή όμως ανέβαλε την έγκριση του ως άνω πρακτικού και με το με αριθμό πρωτοκόλλου ... έγγραφο του Προϊσταμένου της ... κάλεσε τις εταιρείες ... (στο εξής ...) και .... (στο εξής ...) να αιτιολογήσουν την προσφορά τους, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, εντός αποκλειστικής προθεσμίας οκτώ (8) ημερών από της κοινοποίησης του (ανάρτηση στο ΕΣΗΔΗΣ) ήτοι μέχρι και 16/10/2020. Μετά την υποβολή των σχετικών εγγράφων από τις εταιρείες ...και ... η Δ... με το υπ’ αριθμ. ... έγγραφο κάλεσε την Επιτροπή Διαγωνισμού του έργου σε συνεδρίαση σχετικά με την αξιολόγηση της αιτιολόγησης των προσφορών των εταιρειών αυτών, η επιτροπή όμως με την από 17-12-2020 επιστολή της εξέφρασε την άποψη ότι δεν αποτελεί μέρος των αρμοδιοτήτων της η αξιολόγηση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Ακολούθως, με την υπ’ αριθμ. ... Απόφαση της αναθέτουσας αρχής συστάθηκε Επιτροπή αξιολόγησης της αιτιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, η οποία και για τις δύο ως άνω εταιρείες «εξετάζοντας την τεκμηρίωση της ... αιτιολόγησης και αφού έλαβε υπόψη το σύνολο των στοιχείων που εμπεριέχει», με το από 30/10/2020 Πρακτικό της – Αιτιολογική Έκθεση γνωμοδότησε ότι αιτιολογούν ικανοποιητικά το χαμηλό επίπεδο του κόστους που προτείνεται και την άρτια ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου του έργου του θέματος στο πλαίσιο της οικονομικής προσφοράς τους. Κατόπιν όλων αυτών, με τη με αριθμό πρωτοκόλλου ... (ΑΔΑ: ...) απόφασή του (στο εξής «προσβαλλόμενη απόφαση» ή «προσβαλλόμενη πράξη») ο ... του καθ’ ου Υπουργείου ενέκρινε το υπ’ αριθμ. πρωτ. 1/14-09-2020

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

Πρακτικό περί αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικών προσφορών της επιτροπής του διαγωνισμού για την ανάθεση εκτέλεσης του επίμαχου έργου, ενέκρινε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού και ανακήρυξε ως προσωρινό μειοδότη την εταιρεία «...» με διακριτικό τίτλο «...», με ποσοστό μείωσης έκπτωσης 48,72 %, ήτοι σύνολο δαπάνης έργου κατά την προσφορά, ποσό εννιακόσια είκοσι επτά χιλιάδες τετρακόσια ενενήντα οκτώ ευρώ και πενήντα δύο λεπτά (927.498,52 €) χωρίς ΦΠΑ και συνολικό ποσό με ΦΠΑ (24%) ένα εκατομμύριο εκατόν πενήντα χιλιάδες ενενήντα οκτώ ευρώ και δεκαέξι λεπτά (1.150.098,16 €). Κατά της απόφασης αυτής της αναθέτουσας αρχής στρέφεται η προσφεύγουσα, για τους λόγους και με τους ειδικούς ισχυρισμούς που αναπτύσσονται στην κρινόμενη προσφυγή.

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει της εκτιμώμενης χωρίς ΦΠΑ αξίας της σύμβασης (1.806.951,61€), του αντικειμένου της (έργου) και της νομικής φύσης του ... που τον διενεργεί, ως αναθέτουσας αρχής που ανήκει στην Κεντρική Κυβέρνηση, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται όμως στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, και λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας (ανάρτηση της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ κατά το έτος 2020), η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 345 παρ. 1 και την παρ. 7 του άρθρου 379 αυτού, όπως ισχύουν, η δε Α.Ε.Π.Π. ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, η προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι του π.δ. 39/2017, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 αυτού και την παρ. 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, είναι δε και εμπρόθεσμη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη πράξη κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 29-12-2020 και η προσφυγή ασκήθηκε στις 08-01-2021, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης κατά τις ανωτέρω διατάξεις δεκαήμερης προθεσμίας για την άσκησή της.

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

6. Επειδή, υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης δεν ασκήθηκε παρέμβαση.

7. Επειδή, περαιτέρω, στις 15-01-2021, παραδεκτώς η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε στην ΑΕΠΠ μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το με αρ. πρωτ. 17787/15-01-2021 έγγραφο του Προϊσταμένου της ..., με το οποίο κοινοποιεί τις απόψεις της επί της προσφυγής.

8. Επειδή, τέλος, η προσφεύγουσα δεν ανήρτησε υπόμνημα, κατά τις διατάξεις του τελευταίου εδ. της πρώτης παραγράφου του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, προς αντίκρουση των απόψεων του καθ' ου Υπουργείου.

9. Επειδή, όπως αναφέρεται στην 3^η σκέψη της παρούσας, η προσφεύγουσα συμμετείχε στον διαγωνισμό και υπέβαλε εμπρόθεσμα και νομότυπη προσφορά, η οποία, μετά την αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζομένων κατετάγη τρίτη κατά σειρά μειοδοσίας μετά την προσφορά των εταιρειών ... και ... Κατά συνέπεια, διατηρεί ακόμη την προσδοκία να της ανατεθεί η επίμαχη σύμβαση, αν ήθελε κριθεί ότι, κατά τα ιστορούμενα στην προσφυγή της, οι προσφορές των ως άνω εταιρειών μη νομίμως έγιναν δεκτές. Συνακόλουθα, με έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, με την κρινόμενη προσφυγή βάλλει η προσφεύγουσα κατά της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία εγκρίνεται το πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού περί ελέγχου και αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων και ανακηρύσσεται ως προσωρινός μειοδότης της σύμβασης η εταιρεία ...

10. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη, διότι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου δεν γνωμοδότησε η επιτροπή του διαγωνισμού αν οι προσφορές των εταιρειών ... και .... είναι υπερβολικά χαμηλές ή όχι ούτε προ της λήψεώς της εισηγήθηκε ότι ως νόμιμες και μη ασυνήθιστα χαμηλές πρέπει να γίνουν δεκτές.

11. Επειδή, σε σχέση με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18 {...} 6. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού ... για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου».

12. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 221 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων», ορίζονται τα εξής: «1. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα («γνωμοδοτικά όργανα») έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) αξιολογούν τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων, β) ελέγχουν την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, γ) ελέγχουν και αξιολογούν τις προσφορές, δ) στο πλαίσιο ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους, ε) εισηγούνται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας, στ) γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης, ζ) στο στάδιο της εκτέλεσης γνωμοδοτούν για κάθε θέμα που ανακύπτει από τη σύμβαση και ιδίως επί της παράτασης του συμβατικού χρόνου, κάθε άλλης τροποποίησης της σύμβασης και της έκπτωσης του αναδόχου και η) γνωμοδοτούν για τις προβλεπόμενες στον παρόντα νόμο ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή της Προϊσταμένης Αρχής κατά το στάδιο της ανάθεσης και εκτέλεσης. 2. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους τα όργανα αυτά εκδίδουν γνώμη (συμπεριλαμβανομένης της βαθμολόγησης) μετά από ψηφοφορία επί των επικρατέστερων προτάσεων (π.χ. βαθμολόγησης). Η γνώμη (π.χ. επί της βαθμολόγησης) του οργάνου είναι η πρόταση που συγκεντρώνει την πλειοψηφία των παρόντων. Δεν επιτρέπεται η γνώμη των οργάνων αυτών να προκύπτει από το μέσο όρο των προτάσεων.»

13. Επειδή, εξάλλου, η διακήρυξη, η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του υπόψη διαγωνισμού και δεσμεύει, συνεπώς, τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και όλους όσοι συμμετέχουν σε αυτόν ανεπιφύλακτα (ΣτΕ ΕΑ 632/2010, ΣτΕ 4231/2000 7μ), ορίζει τα εξής: Στο άρθρο 4 με τίτλο «Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών/ Κατακύρωση/Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστικές προσφυγές/Προσωρινή δικαστική προστασία», ότι: 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/Εγκριση

πρακτικού α) Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, και πριν την ηλεκτρονική αποσφράγιση, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στους προσφέροντες τον σχετικό κατάλογο συμμετεχόντων, όπως αυτός παράγεται από το υποσύστημα. β) Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, προβαίνουν σε ηλεκτρονική αποσφράγιση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου “Οικονομική Προσφορά”. γ) Στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού», αναρτάται από την Επιτροπή Διαγωνισμού ο σχετικός κατάλογος μειοδοσίας, προκειμένου να λάβουν γνώση οι προσφέροντες. δ) Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο της ολόγραφης και αριθμητικής αναγραφής των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης και της ομαλής μεταξύ τους σχέσης, βάσει της παραγωγής σχετικού ψηφιακού αρχείου, μέσα από το υποσύστημα. Για την εφαρμογή του ελέγχου ομαλότητας, χρησιμοποιείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού η μέση έκπτωση προσφοράς (Εμ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 95 και 98 του ν. 4412/2016. ε) Όλες οι οικονομικές προσφορές, μετά τις τυχόν αναγκαίες διορθώσεις, καταχωρίζονται, κατά τη σειρά μειοδοσίας, στο πρακτικό της επιτροπής, το οποίο και υπογράφεται από τα μέλη της. στ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού, την ίδια ημέρα, ελέγχει τα δικαιολογητικά συμμετοχής του άρθρου 24.2 της παρούσας κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών ελέγχονται τουλάχιστον οι δέκα (10) πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες. ζ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού, πριν την ολοκλήρωση της σύνταξης του πρακτικού της, επικοινωνεί με τους εκδότες που αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο υποψήφιος αποκλείεται από τον διαγωνισμό, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα και κινείται διαδικασία πειθαρχικής δίωξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82 και επόμενα του ν. 3669/2008. η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού

πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως “εσωτερικό”, μέσω της λειτουργίας “επικοινωνία” του υποσυστήματος, προς έγκριση . θ) Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση έγκρισης του πρακτικού σε όλους τους προσφέροντες και παρέχει πρόσβαση στα υποβληθέντα στοιχεία των λοιπών συμμετεχόντων. Κατά της απόφασης αυτής χωρεί ένσταση, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.3 της παρούσης. ...».

14. Επειδή, από τη γραμματική και συστηματική ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων του νόμου και των όρων της διακήρυξης συνάγεται ότι την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων διενεργεί η ορισθείσα επιτροπή του διαγωνισμού, η οποία αξιολογεί μεταξύ άλλων και τις οικονομικές προσφορές των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό και εισηγείται την αποδοχή ή την απόρριψή τους. Η δε αναθέτουσα αρχή εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την ως άνω εισήγηση της επιτροπής. Αν κατά την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών η επιτροπή του διαγωνισμού κρίνει ότι κάποιες προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές ζητεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, κατόπιν δε αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα και αν μεν τα παρεχόμενα στοιχεία εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, εισηγείται την αποδοχή των προσφορών, αν όμως από τα στοιχεία αυτά κρίνει το αντίθετο, εισηγείται την απόρριψή τους. Τη δυνατότητα αυτή, όμως, έχει και η ίδια η αναθέτουσα αρχή. Τούτο δε προκύπτει από τη γραμματική διατύπωση των άρθρου 88 του ν. 4412/2016 («1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές ..., οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, ... 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. ... Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν ... Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν ...»). Αν δηλαδή, η επιτροπή του διαγωνισμού μετά την αξιολόγηση των προσφορών δεν κρίνει ότι κάποιες από αυτές ή και όλες φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, μπορεί η αναθέτουσα αρχή να θεωρήσει ότι φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές και να μην

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

εγκρίνει το πρακτικό της επιτροπής του διαγωνισμού με το οποίο η επιτροπή εισηγείται την αποδοχή, αν προηγουμένως οι προσφέροντες δεν αιτιολογήσουν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Και ναι μεν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, οι επιτροπές του διαγωνισμού γνωμοδοτούν για κάθε ζήτημα της διαγωνιστικής διαδικασίας προς τα αποφαινόμενα όργανα (βλ. ΕΑ ΣτΕ 184/2020), δεν έπεται όμως ότι αν έχουν ήδη γνωμοδοτήσει σχετικά με την αποδοχή ή την απόρριψη των προσφορών των διαγωνιζομένων και δεν έχουν θεωρήσει ότι αυτές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές ούτε έχουν ζητήσει την παροχή εξηγήσεων για το ύψος τους, στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή θεωρήσει ότι κάποιες από αυτές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, απαιτείται επί ποινή απαραδέκτου της απόφασης της αναθέτουσας αρχής σχετικά με την αποδοχή τους ή μη, οι επιτροπές του διαγωνισμού να γνωμοδοτήσουν εκ νέου ως προς το ύψος τους και αν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλό ή όχι ούτε ως προς τις εξηγήσεις τους σε σχέση με αυτό. Αντιθέτως, από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με τους όρους του άρθρου 4 της διακήρυξης συνάγεται ότι νομίμως η αναθέτουσα αρχή μπορεί, αντίθετα από την εισήγηση της επιτροπής του διαγωνισμού, πριν εγκρίνει ή απορρίψει το πρακτικό της περί την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών, να ζητήσει η ίδια εξηγήσεις σε σχέση με το χαμηλό ύψος ορισμένων από αυτές ή και όλων και αναλόγως να εγκρίνει ή να απορρίψει το πρακτικό της επιτροπής, αφού προηγουμένως λάβει και αξιολογήσει τις αιτιολογήσεις των προσφερόντων ως προς το επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνουν. Έχει κριθεί μάλιστα ότι το αποφασίζον όργανο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, δεν κωλύεται να λάβει οικειοθελώς υπόψιν γνωμοδότηση των υπηρεσιών του (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 9/2019) ή τρίτων, επιτροπών που συστήνονται επί τούτου ή και εξωτερικών συμβούλων ακόμη, προς διαφώτισή του και προς υποβοήθησή του για την αντιμετώπιση νομικών και τεχνικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του, αρκεί αυτοί οι τρίτοι να μην ενεργούν καθ' υποκατάσταση της επιτροπής του διαγωνισμού κατά την αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζομένων ως όργανο και για λογαριασμό της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. ΔΕΕ 12.3.2015, C-538/13, eVigilo Ltd, EU:C:2015:166), περίπτωση που δεν συντρέχει όταν η επιτροπή τις έχει ήδη αξιολογήσει και εισηγηθεί επ' αυτών.

15. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης και εκτίθεται ήδη στην 3^η σκέψη της παρούσας, μετά την αποσφράγιση και την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων, η επιτροπή του διαγωνισμού με το 1^ο από 14-09-2020 πρακτικό της, αφού έκρινε απορριπτέα την προσφορά της ... διότι δεν προσκόμισε εγγυητική επιστολή συμμετοχής στο διαγωνισμό και δεν υπέβαλε ΤΕΥΔ, έκρινε αποδεκτές τις προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, εισηγήθηκε δε περαιτέρω την ανάθεση της σύμβασης κατασκευής του έργου στην εταιρεία ... με διακριτικό τίτλο “...” με συνολική δαπάνη του έργου με Γ.Ε.& Ο.Ε. 796.812,68 €, που αντιστοιχεί σε μέση έκπτωση (Εμ) σαράντα οκτώ και εβδομήντα δύο τοις εκατό (48,72%) επί του Προϋπολογισμού Μελέτης με Σύνολο Δαπάνης Έργου κατά την προσφορά 927.498,52€. Με άλλα λόγια δεν θεώρησε ότι φαίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή ούτε η προσφορά της εταιρείας ... ούτε αυτή της εταιρείας .... Αντιθέτως, εισηγήθηκε την αποδοχή τους χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις ως προς το ύψος αυτών. Αφού, όμως, η αναθέτουσα αρχή, αντίθετα από την εισήγηση της επιτροπής του διαγωνισμού, θεώρησε ότι οι προσφορές των δύο αυτών εταιρειών φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, νομίμως ανέβαλε την έγκριση του ως άνω πρακτικού της επιτροπής του διαγωνισμού και νομίμως με το με αριθμό πρωτοκόλλου ... έγγραφο του Προϊσταμένου της ... κάλεσε τις εταιρείες αυτές αιτιολογήσουν την προσφορά τους, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016. Ενόψει δε των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, αφού η επιτροπή του διαγωνισμού είχε ήδη αξιολογήσει τις ως άνω προσφορές και δεν τις είχε κρίνει ασυνήθιστα χαμηλές, νομίμως η αναθέτουσα αρχή ενέκρινε το ως άνω 1^ο πρακτικό της επιτροπής του διαγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της επί τούτου συσταθείσας επιτροπής αξιολόγησης της αιτιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, χωρίς η επιτροπή του διαγωνισμού να γνωμοδοτήσει εκ νέου είτε ως προς το αν οι προσφορές των εν λόγω εταιρειών είναι πράγματι ασυνήθιστα χαμηλές είτε ως προς τις εξηγήσεις που έδωσαν σε σχέση με το ύψος αυτών. Και τούτο, διότι από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 88 και 221 του ν. 4412/2016 και 4 της διακήρυξης, δεν προκύπτει ότι, αφού η αναθέτουσα αρχή θεώρησε ότι οι προσφορές των εταιρειών ... και ... είναι ασυνήθιστα χαμηλές, παρά το γεγονός ότι η επιτροπή του διαγωνισμού δεν εισηγείται κάτι τέτοιο, έπρεπε προτού εγκρίνει το πρακτικό της με το οποίο η επιτροπή εισηγείται την

αποδοχή τους, αυτή να γνωμοδοτήσει εκ νέου, η δε αναθέτουσα αρχή νομίμως και προς υποβοήθηση της αποφασιστικής της αρμοδιότητας έλαβε υπόψη της τη γνώμη της επί τούτου συσταθείσας επιτροπής αξιολόγησης της αιτιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών των ως άνω εταιρειών. Όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλει η προσφεύγουσα είναι ως αβάσιμα απορριπτέα, όπως απορριπτέος είναι και ο πρώτος λόγος της κρινόμενης προσφυγής.

16. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής για υποβολή αιτιολόγησης ήταν μη νόμιμη και κατά συνέπεια μη νόμιμη ήταν και η απόφαση περί αποδοχής αυτής. Και τούτο, διότι ήταν παντελώς αόριστη και γενικόλογη, χωρίς να εκτίθενται τα ειδικότερα σημεία ως προς τα οποία της δημιουργήθηκαν αμφιβολίες, ώστε να καταστεί εφικτός ο έλεγχος της κάλυψής τους από τις δοθείσες αιτιολογήσεις. Ο ως άνω λόγος της προσφυγής, όμως, προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος. Και τούτο, διότι, πράγματι έχει κριθεί ότι η αναθέτουσα αρχή πρέπει να διατυπώνει με σαφήνεια την αίτηση που απευθύνει στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους, για αιτιολόγηση των προσφορών που της φαίνονται ως ασυνήθιστα χαμηλές (πρβλ. ΣτΕ 197/2015 (ΑΣΦ), ΔΕΚ απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, C-599/2010, σκέψεις 28 έως 34, απόφαση της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, σκέψεις 159 έως 161), τούτο όμως προκειμένου ο ίδιος ο ελεγχόμενος υποψήφιος ανάδοχος να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει προς στήριξη της προσφοράς του όλες τις δικαιολογήσεις τις οποίες ο ίδιος κρίνει σκόπιμες για τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως και των χαρακτηριστικών του αντικειμένου του διαγωνισμού. Αντιθέτως, η νομιμότητα της αποδοχής τους από την αναθέτουσα αρχή, ελέγχεται με βάση τα στοιχεία που ο προσφέρων υποβάλει σε σχέση τη φύση και τα χαρακτηριστικά του αντικειμένου του διαγωνισμού, που μπορεί να αφορούν συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς, αν ήθελε θεωρηθεί ότι τα λοιπά δεν γεννούν αμφιβολία, ή και το σύνολό της. Η προσφεύγουσα, εξάλλου, δεν προβάλλει κανέναν αρκούντως εξειδικευμένο ισχυρισμό ότι οι προσφορές των εταιρειών ... και ... έπρεπε να ελεγχθούν ως ασυνήθιστα χαμηλές ειδικώς ως προς συγκεκριμένα σημεία τους, η νομιμότητα δε της αιτιολογίας της αποδοχής των εξηγήσεων που αυτές

έδωσαν, βάλλεται με αυτοτελή λόγο στην υπό κρίση προσφυγή. Συνακόλουθα, πρέπει να απορριφθεί και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής.

17. Επειδή, με τους τρίτο και τέταρτο λόγους της προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αποδοχή των αιτιολογήσεων των προσφορών των εταιρειών ... και ... ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό ύψος τους είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, άλλως αόριστη, ατεκμηρίωτη και ανατιολόγητη, αφού δεν αναφέρεται κατά τρόπο συγκεκριμένο σε κανένα μέγεθος των υπό κρίση και έλεγχο προσφορών, η ίδια δε δεν δύναται να ελέγξει τις αιτιολογήσεις αυτές, ως προς το αν είναι πράγματι επαρκείς, αφού δεν της κοινοποιήθηκαν ποτέ.

18. Επειδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, με το με αριθμό πρωτοκόλλου ... έγγραφό του, ο Προϊστάμενος της ... απηύθυνε πρόσκληση στις εταιρείες ... και .... με το εξής περιεχόμενο «όπως υποβάλλετε στην Δ/νη Μελετών και Εκτέλεσης Έργων Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων, την αιτιολόγηση της προσφοράς σας εντός αποκλειστικής προθεσμίας οκτώ (8) ημερών από σήμερα, (ανάρτηση στο ΕΣΗΔΗΣ) ήτοι μέχρι και 16/10/2020.». Η πρόσκληση δηλαδή της αναθέτουσας αρχής προς τις ως άνω δύο εταιρείες δεν αναφερόταν σε συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς τους που προκαλούσαν αμφιβολίες σχετικά με το ύψος τους. Φαίνεται, λοιπόν, ότι η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό ύψος της προσφοράς των εταιρειών αυτών στηρίζεται στην προσφερθείσα συνολική έκπτωση τους και συγκεκριμένα στο γεγονός ότι υπερβαίνει ένα όριο που κατά την αναθέτουσα αρχή καθιστά αμφίβολη την άρτια ολοκλήρωση του έργου κατά τους όρους της σύμβασης. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωνύεται από τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής επί της προσφυγής, στις οποίες διατυπώνεται ότι «Η ... (Αναθέτουσα Αρχή) θεωρώντας ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές αυτές των οικονομικών φορέων “...” και «...», (έκπτωση πάνω από 40%)». Ούτε η προσφεύγουσα, όμως, διατυπώνει ισχυρισμό ότι η προσφορά κάθε μίας από τις ως άνω εταιρείες είναι πράγματι ασυνήθιστα χαμηλή ως προς συγκεκριμένα σημεία της. Η προσβαλλόμενη, απόφαση, εξάλλου, δεν προσεβλήθη ως μη νόμιμη από τις εταιρείες ... και ....., σε σχέση με τον χαρακτηρισμό των προσφορών τους ως ασυνήθιστα χαμηλών, ιδίως δε διότι υπερβαίνουν το

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

κατώφλι του 40% επί των τιμών του τιμολογίου. Κατά συνέπεια, οι εξηγήσεις τους δεν θα μπορούσαν νομίμως να απορριφθούν, με την αιτιολογία ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς το ύψος καθενός από τα επιμέρους κονδύλια του τιμολογίου της σύμβασης, αρκεί να εξηγείται κατά τρόπο επαρκή ότι οι τιμές που προσέφεραν για την εκτέλεση του έργου και οι οποίες είναι χαμηλότερες κατά μέσο όρο του 40% των τιμών του τιμολογίου του έργου δεν καθιστούν αμφίβολη την άρτια ολοκλήρωση του έργου κατά τους όρους της σύμβασης. Με αυτήν την αιτιολογία, εξάλλου, μπορούσαν να γίνουν δεκτές και οι προσφορές τους, λαμβανομένου υπόψη ότι η αναθέτουσα αρχή ζήτησε εξηγήσεις ως προς τη συνολική άνω του 40% έκπτωση που προσέφεραν. Από το περιεχόμενο, όμως, του από 30/10/2020 Πρακτικού – Αιτιολογικής Έκθεσης της Επιτροπής αξιολόγησης της αιτιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, που επί τούτου συστάθηκε και στο οποίο παραπέμπει η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής και επισυνάφθηκε σε αυτήν, προκύπτει ότι η αιτιολογία αποδοχής των εξηγήσεων των ως άνω εταιρειών και συνακόλουθα των προσφορών τους δεν είναι ούτε πλήρης ούτε επαρκής κατά τα άνω. Και τούτο, διότι καίτοι οι ως άνω εταιρείες υπέβαλαν σειρά αρχείων για την αιτιολόγηση των προσφορών τους, μεταξύ των οποίων αρχεία με αιτιολογική έκθεση των προσφορών τους και αρχεία με την τεκμηρίωση του κόστους τους με βάση τις δαπάνες που προκύπτουν από το Τιμολόγιο της σύμβασης, εντούτοις σε κανένα από τα στοιχεία που προκύπτουν από αυτά δεν γίνεται αναφορά, η περιεχόμενη δε στο ως άνω από 30-04-2020 Πρακτικό – Αιτιολογική Έκθεση φράση «εξετάζοντας την τεκμηρίωση της ... αιτιολόγησης και αφού έλαβε υπόψη το σύνολο των στοιχείων που εμπεριέχει ... θεωρεί ότι ο οικονομικός φορέας ... αιτιολογεί ικανοποιητικά το χαμηλό επίπεδο του κόστους που προτείνεται και την άρτια ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου του έργου του θέματος στο πλαίσιο της οικονομικής προσφοράς του ...», για κάθε μία από τις προσφορές των εταιρειών ... και ..., δεν αρκεί. Άλλωστε, έχει κριθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Συγκεκριμένα, η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται

Αριθμός απόφασης: 456 / 2021

μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣΤΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣΤΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία δε είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη (βλ αντί πολλών ΑΕΠΠ 663/2019). Εξάλλου, προκειμένου να ελεγχθεί η νομιμότητα της αιτιολογίας αποδοχής των εξηγήσεων των εταιρειών ... και .... ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό ύψος τους, εκτός της αποδοχής των εξηγήσεών τους από την αναθέτουσα αρχή απαραίτητο ήταν να καταστεί γνωστή όχι μόνον η αιτιολογία της, αλλά και τα στοιχεία στα οποία αυτή στηρίζεται. Και τούτο, διότι μόνον με την πλήρη γνώση και των στοιχείων στα οποία στηρίζεται η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης μπορεί η προσφεύγουσα να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα έννομης προστασίας της από τη βλάβη που η προσβαλλόμενη πράξη τυχόν της προκαλεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 360 επ. του ν. 4412/2016. Ο ισχυρισμός δε της αναθέτουσας αρχής ότι δεν υποχρεούτο να κοινοποιήσει τις υποβληθείσες από τις ως άνω εταιρείες εξηγήσεις είναι μη νόμιμος. Και ναι μεν, από την «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προκύπτει ότι η εταιρεία .... τα αρχεία σχετικά με τις εξηγήσεις που εισέφερε στην αναθέτουσα αρχή κατόπιν της από 16-10-2020 πρόσκλησης για αιτιολόγηση του ύψους της προσφοράς της τα κοινοποίησε σε όλους τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, επομένως και στην προσφεύγουσα, σε τέτοια κοινοποίηση όμως δεν προέβη ούτε η εταιρεία ... ούτε η αναθέτουσα αρχή για τα αρχεία που η τελευταία ως άνω εταιρεία εισέφερε στην αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της ως άνω πρόσκλησης για αιτιολόγηση του ύψους και της δικής της προσφοράς. Τούτων, έπεται ότι θα πρέπει να γίνουν δεκτοί οι τρίτος και τέταρτος λόγοι της κρινόμενης προσφυγής και η υπόθεση να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή, ώστε η αποδοχή των εξηγήσεων των εταιρειών ... και .... ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό ύψος των οικονομικών τους προσφορών και συνακολούθως η αποδοχή της συμμετοχής τους στον υπόψη διαγωνισμό να αιτιολογηθούν νομίμως κατά άνω και επιπλέον τα αρχεία που η εταιρεία ... ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού για την αιτιολόγηση της προσφοράς της να κοινοποιηθούν στην προσφεύγουσα.

19. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, σύμφωνα με το σκεπτικό.

20. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να της επιστραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει τη με αριθμό με αριθμό πρωτοκόλλου ... (ΑΔΑ: ...) απόφαση του ... με θέμα: «Αποδοχή του υπ' αριθμ. πρωτ. ... Πρακτικού και έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού (ανακήρυξη προσωρινού μειοδότη) για το έργο: «Εργασίες επισκευής και αναβάθμισης του Παλαιού Μουσείου ..., των Δυτικών Αποθηκών και του εργαστηρίου Συντήρησης», κατά το μέρος με το οποίο με μη πλήρη και επαρκή αιτιολογία γίνονται δεκτές οι προσφορές των εταιρειών «...» και «...» στον διαγωνισμό.

Αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να προβεί στα νόμιμα, όπως ειδικώς ορίζεται στη σκέψη 18 της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου, που κατέθεσε η προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 15 Φεβρουαρίου 2021 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 08 Μαρτίου 2021.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Νικόλαος Σ. Σαββίδης

Μιχαήλ Γ. Σοφιανός